

دماشوم حقونه

● تتبع ونگارش:محمد عارف (صباح)

ماشومان د ټولني زيان ليدونکي برخه ده چه په دوامداره توگه ددوي حقوق ضايع کيږي د دغه کار اساسي دليل د ماشومانو جسمي اوروحي ضعيف والي او ناتواني ده . ځکه د ماشومانو وجودي حالت ناتوانه او ضعيف حالت ده چي د عقل او تفکر مرتبي ته نه دي رسيدلي د دي سبب له امله ما شومان د مادي او معنوي ضرر لاندې واقع شوي دي . لازمه ده چي د ماشوما نو ښه څارنه وشي کله چي مونږ ، تير تاريخ ته کتنه وکړو .

کورو چه د ټولني ماشومان يعني دا طبقه ناتوان مخلوق د ډول ډول عواملو قرباني کرځيدلي دي څرنکه چي د فرعون او فرعونيانو ، د قديم روميانو او د اسلام ظهور څخه له مخي ددربانو په تاريخي دوره کي د ماشومانو همدارنگه د نوزاده انجونو ژوندي قبر کي خښول د زماني او تاريخ يو معمولي کار په ټولنه کي وه چي د اسلام مېن دين په ظهور (مينځ ته راتللو) سره د اسلامي دين د احکامو په ذريعه ماشومانو ته خاص کرامت او عزت ورکړل شو .

او د اسلام د څرگند يد وڅخه وروسته زيات شمير ټولنو دغه اساسي اصل ته توجه وکړه او ماشومانوادود ماشومانو حقوقو ته يي در ناوي (احترام) ومانه .

سره له دي ځيني ټولنو دماشومانو دحقوقو په هکله خاصه پاملرنه نده کړي ضروري خبره ده چي په دي هکله پام وکړي .

د ټولني دغه ارزښت لرونکي کارترڅنگ د کورني ، ښونځيو ، او ټولو تربويي او تعليمي ښوونيزواوروزنيزو) موسسو پاملرنه ضرور ده ځکه د دغه خاوري د نن ورځي ماشومان د راتلونکي نارينه او ښځينه دي څرنکه چي دغه ماشومان په ټولني کي تربيه شي ټولنه به هم د دوي د شخصيت ښودنه وکړي پدي سبب لازه ده چي دغه اصل ته خاصه توجه وکړو .

د خپلو وطن والو دلا زياتي اشنائي په خاطر د ماشومانو (اطفالو) د سرغړوني درسيديگي قانون د ماشوم (طفل) په هکله بعضي اصطلاحات (قاموس) بيان ، او په لاندې ډول سره دي .

دد غه قانون په څلورمه ماده کښي لاندې اصطلاحات داسي معناوي لري:

- ماشوم : طفل : هغه شخص چي د اتلس کلني عمرکي نه وي بشپړ کړي .
- خاص ماشومان (اطفال خاص) د اطفالو د سرغړوني د رسيدگي دقانون په مطابقت د قانون څخه متخلف اطفال (تخلف کونکي ماشومان) او تنکي ځوانان دي ، د خطري په وړاندې اطفال (ماشومان) څارني او ساتني ته نيازمند(نياز لرونکي) ماشومان دي .

- غير مميز طفل (ماشوم) هغه شخص دي چي اووه کلني سن يي نه وي بشپړ کړي .
- طفل مميز (تميز کونکي ماشوم) : هغه شخص دي چي د اووه کلني سن يي بشپړ او د وولس کلني سن يي نه وي بشپړ کړي .
- ځوانکي ماشوم(طفل):هغه شخص دي چي د دولس کلني سن يي بشپړ او د اتلس کلني سن يي نه وي بشپړ کړي
- قانوني ممثل : د ماشوم (طفل) له والدينوم وصيانو ، خپلوانو ، قيم ، وکيل يا قانوني سر پرست څخه عبارت دي

- حجز: د ماشومانو (اطفالو) د اصلاح او روزني په مرکز کي د محکوم ماشوم (طفل) د ازادي له تحديدولو څخه عبارت دي .
- په کور کي حجز : په کور' خصوصي يا عمومي ځاي او د ټولنيزو خدمتونو په اختصاصي موسسوکي د ټاکلي مودي لپاره د ماشوم (طفل) مفيد کول دي .

دارنکه د ماشومانو (اطفالو) سرغړوني د اصطلاح اطلاق په داسي اعمالو کيږي چي ماشوم د دغه عمل د کړني څخه منع شوي وي همدارنکه د دغه اعمالو کرنه د لو يانو لپاره جرم ښودله شوي وي مگر لند شمير داعمال کرنه د ماشوم لپاره تخلفي عمل حساب کيږي .

ښوونه او روزنه د ماشوم طبيعي حق دي.

دبشر د حقوقو د تحقيق او دفاع ډډلي څيرنه ښکاره کوي دا چه ماشومان په يو ځاي کښي ښوونه او روزنه وکړي د ماشومانو لاس رسي ښونځي ته حتمي او ضروري ده.

پس چگونه هنگامی که به {سزای} کار و کردار پیشینشان مصیبتی به آنان می رسد نزد تو می آیند و به خدا سوگند می خورند که ما جز نیکویی و موافقت فصدی نداشتیم.

سوره نسا آیه ۶۲

دیدار وزیر عدلیه با رئیس بخش محافظت از اطفال یونیسف

● گزارشگر: بشیر احمد عزیزی

۱۷ سرطان ۱۳۹۷ جلالتمآب داکتر عبدالصير انور، وزير عدليه ج.ا.ا با خانم تاتانا كولن، رئيس بخش محافظت از اطفال يونيسف در افغانستان، دیدار و گفتگو کرد.در این دیدار دو طرف پیرامون کمک‌های این اداره با وزارت عدلیه، بحث کردند. وزیر عدلیه از همکاری‌های این اداره ابراز سپاس و قدردانی نموده و خواهان همکاری‌های بیشتر شان بر این وزارت گردید.

در اخیر رئیس بخش محافظت از اطفال یونیسف از دیدار با وزیر عدلیه ابراز قدردانی نموده و وعده سپرد که از هیچ نوع همکاری با این وزارت دریغ نخواهد کرد.

روش های تصویب داخلی معاهدات بین المللی

● تتبع ونگارش :محدثه پروانی

پس از امضا وهر موقع که مقتضی وبه مصلحت میدانند آن را تصویب کنند. مگر آنکه در متن معاهده به صراحت مهلتی برای تصویب قید شده باشد. امروزه کمتر دیده میشود که در معاهدات اشاره ای به مهلت تصویب شده باشد. البته ذکر عبارتی همچو "این معاهده باید هرچه زودتر که ممکن باشد" یا "در مهلت بسیار کوتاه ممکنه " به تصویب برسد. نظر به اینکه قید صریحی نیست .خالی از وجاهت حقوقی است.

۲- امکان تصویب مشروط:

کشور امضا کننده یک معاهده میتواند تصویب آن معاهده را به تحقق یک شرط سیاسی مشخص منوط کند این امر نتیجه اختیاری بودن تصویب است. چنانچه قانون فرانسه معاهده دوستی فرانسه ولییی راتصویب نمود. ولی مبادله اسناد تصویب را مشروط به تعدید حدود مرزی میان این دوکشور ساخت.باید توجه کنیم که این تصویب مشروط با حق الشرط متفاوت است.

به التزام در قبال یک معاهده از طریق امضا ،مبادله ای اسناد تشکیل دهنده یک معاهده تنفیذ ،پذیرش تصویب الحاق یا به وسیله دیگری که در مورد توافق قرار گرفته باشد . اعلام میشود." ودر ماده ۱۶ این عهد نامه قید میگردد که:

"به جز در مواردی که معاهده روش دیگری را مقرر کرده باشد . اسناد تصویب ،قبولی ، تایید یا الحاق در صورتی به منزله اعلام رضایت کشور به التزام در قبال یک معاهده میشود."

مشخصه تصویب معاهدات

اول- ارادی بودن عمل تصویب:

تصویب یک عمل ارادی است .مقام داخلی صاحب صلاحیت به هیچ وجه مکلف به انجام آن نه میباشد. چون تصویب معاهده عملی است که با حاکمیت دولتها در ارتباط است . لذا یک امر ارادی واختیاری بوده وبه هیچ وجه الزام کشورهای امضا کننده را بار نمیآورد.ارادی بودن تصویب دارای نتایج ذیل است :

۱- نامعین بودن مهلت تصویب :

چون کشورهای امضا کننده معاهده تعهدی برای تصویب ندارند. لذا مختارند

هردولتی مقررات داخلی مفصلی را تهیه کرده اند که فرایند تصویب معاهدات را اعلام میدارد . با آنکه مفاد قانون اساسی از یک کشور تا کشور دیگر بسیار متفاوت است .عموما تصویب یک عمل قوه مجریه دانسته که از سوی رییس دولت یا حکومت صورت میگیرد این پذیرش رسمی هیچگونه تعهدی را بار نمیآورد .در برخی یک موافقتنامه تنها با امضا الزام آور و نافذ میشود. فراموش نشود که قصد طرفین نقش تعیین کننده خواهد داشت. که آیا یک معاهده تصویب نشده را باید الزام آور تلقی کرد یاخیر ؟ در بیشتر کشورها تصویب مجریه باید پس از اقدام قوه مقننه حکومت معمولا اقدامی که بیانگر اعطای رضایت برای تصویب است صورت بگیرد. بدین ترتیب التزام به یک معاهده فقط از طریق تصویب آن معاهده توسط مقامات صالحه یک کشور امکان پذیر میباشد مگر اینکه در معاهده طوری دیگر توافق شده باشد . عهد نامه وین در ماده ۱۱ خویش در خصوص روشهای اعلام رضایت به التزام در قبال یک معاهده می نویسد "رضایت یک کشور

روابط میان دولتها در جهان امروزی به یک امر اجتناب نا پذیر تبدیل شده که بدون آن زندگی در جامعه بزرگ جهانی اگر ناممکن نباشد دشوار خواهد بود. ومنافع کشورها در گستردگی روابط با دیگر کشورها میباشد . لذا مهم است که کشورها با انعقاد معاهدات بین المللی دو جانبه وچند جانبه روابط خود را از یکطرف قانونمند نمایند واز طرف دیگر از تجاوز به منافع خود ودیگران جلوگیری به عمل آورند. برای اینکه این معاهدات التزام را ایجاد کند لازم است تا تصویب شود.روند تصویب در حقوق اساسی هر کشور پیش بینی شده است .

مفهوم تصویب معاهده بین المللی :

امضای معاهده بیان کننده اراده دولتها است و قواعد ناشی از پیمان را الزام آور نمیسازد .تصویب تاییدی معاهده است که مقام صلاحیت دار داخلی با انجام آن دولت خود را در قبال سایر دولتها متعهد وملتزم میکند.

بنابراین تصویب تشریفات نهایی است که به معاهده اعتبار میدهد. امروز بیشترمعاهدات بین المللی نوین تنها با تصویب لازم الاجرا میشوندند. تقریبا

د ماشوم ...

څيرني ښكاره كړي ده چه دښار د مركزنو ماشومان ښووني او روزني ته زيات وخت لري او دښار ماشومان دښووني او روزني په لاس ته راوړني كي آزاده فكر لرونكي دي او زيات شمېر ښوونځي ته په شامليدو ميل كوونكي دي اما دښار څخه وتلي (بېرون) په لري پرتو غير شهري سيمو كي ماشومانو ته دښووني او روزني موقع او زمينه كمه ده .

زده كوونكي ښوونځي ته په تك سره مطلوبه نتيجه نشي تر لاسه كولي د كورني غړي دومره ښوونځي ته دماشومانو په تك علاقه مندي نه ښكاره كوي بر څيره ، په ټولنه كي يي امنيتي ، په ا نجونو باندې د تيزابو شيندل ، ښوونكو ته اخطا ر وركول ښوونځي ته د ماشومانو دتك مانع شوي دي .

پدې هكله د كورني ، ښوونځيو ، او ټولو روزنيزو ټولكيو توجه ضروري ده . ځكه د دي خاوري د نن ورځي ماشومان د سبا ورځي ځوانان او ميړونه دي .

لازمه ده چي د ماشومانو ښووني او روزني ته زياته توجه وشي . زكه څرنگه چي دماشوم د شخصيت ښوونه او روزنه وشي انساني ټولنه به د داسي شخصيت لرونكي ټولنه وي .

ز مونږ دځاوري او وطن اساسي قانون د ښووني او روزني د حق او لاس ته راوړني په هكله داسي وړاند كوينه كړي ده (زده كړه د افغانستان دټو لو اتباعو حق دي چي د ليسانس تر درجي پوري وړيا ددولت له خوا تا مينږيږي)

دولت مكلف دئ چي په ټول افغانستان كي د متوازن معارف د عامولو او د منځينو اجباري زده كړو د تامين لپاره اغيز من پروگرام طرح او تطبيق كړي او د مورنيو ژبو د تدريس لپاره په هغو سيمو كي چي پرې خبري كيږي لاره هواره كړي . ((اساسي قانون ۴۳ ماده))

همدارنكه حديث شريف ده ((طلب العلم فريضة علي كل مسلم))

يعني : د علم حاصلول په هر مسلم با ندي فرض ده .

خديث شريف (البخاري محمد اپن اسماعيل صحيح البخاري مكنبه عبدالحميد حنفي قاهره .

پورتني حديث شريف د دغه دعوي ثابت كوونكي ده . چي الله تعالي د زده كړي (ښووني اوروزني) حق هر مسلمان ته په يو شان سره وركړي ده .

دا چي اسلام د نارينه او ښځينه ترمنځ د زدكړي په هكله تفاوت نده رامينځته كړي بلكه د ښځو د زده كړي په وړاندي زيات تاكيد او اهتمام شوي ده .

د ماشومانو د ښووني او روزني د لاس رسئ په هكله د ماشوم د حقوقو په كنوانسيون كي د ټولنو څخه غوښتنه شوي چي د ماشوم د زده كړي او حاصلولو حق په رسمي توگه وپيژني او ددغه حق د لاسته راوړني په خاطر دولت بايد لومړني زده كړي وړيا او اجباري كړي ، ډول ډول متوسطه او عالي زده كړو ته وده وركړي ا د زده كړي موقع او زمينه مساعده كړي او د ضرورت په وړاندي وړيا زدكړي او مالي مرستي دي تر سره كړي . او د عالي تحصيلاتو ممكنه وسايل دي وصول كړي .

همدارنكه د كنوانسيون ټول حكومتونه دي لازمه تدابير ونيسي ، تر څو مطمئن شي چي د ښونځيو مقررات د ماشوم د انسان او انسانيت د وقار او منزلت او د كنوانسيون د مقررات سره برابر ده .

په لري پرتو سيمو كي د ښووني او روزني د حق د ودي په هكله څه وړانديزونه (راهكاري)

• _ حكومت او هغه ټولني چي د ښووني او روزني په وړاندي كاركوي كوشش د وكړي چي په رسمي او غير رسمي توگه دي ښوونكي و گماري .

• هغه ښوونكي چي په لرو ، پرتو سيمو كي د تدريس لپاره په تك حاضر دي. امتيازي او تشويقي معاش د دوي ته په نظر كي ونيسي .

• هغه ښځينه ښوونكي چي په لري پرتو سيموي اصلي استوكنځي ، او حاضري وي چي په دغه سيمو كي تدريس وكړي دولت بايد څه امتيازات دوي ته په نظر كي ونيسي .

• هغه لومړني محلي ښوونځي چي د خلكو لخوا په لري پرتو سيمو كي چوري شوي دي . دولت بايد خپله همكاري زياته كړي او د ولايتي ښووني او روزني د رياست لخوا د ښوونځي د كتابونو او د قرطاسيه او د ښوونځي د وسايلو د كمبود په وړاندي لازمه كوشش او تلاش وكړي .

سال دوازدهم

شماره ۱۸۱

۳۱ سرطان ۱۳۹۷

۲

روښ های تعویب داخلی معاهدات ...

۳- خود داری از تصویب

خود داری از تصویب یک معاهده امضا شده، امتیاز انحصاری قوه مقننه نمیباشد. زیرا امروزه با پذیرش اصل تفکیک قوا در نظامهای داخلی کشورها رکن اساسی دولت یعنی قوه مجریه نیز که هدایت امور خارجه را برعهده دارد. د رانعقاد معاهدات شرکت نموده وحتى بعضا با عدم تقدیم معاهده ای امضا شده به مجلس قانونگذاری جهت تصویب عملا با عث خود داری از تصویب شده ویا این عمل را پس از یک مدت زمان بسیار طولانی انجام دهد.

تصویب معاهدات در حقوق اساسی برخی کشورها و افغانستان
قوانین اساسی کشورها رویه های متفاوتی درزمینه دارند برخی از کشورها صلاحیت تصویب معاهدات بین المللی را به رییس جمهور که در رأس قوه مجریه قرار دارد، داده است . وبرخی از کشورها نیز آنرا از صلاحیت پارلمان دانسته اند.عده ای نیز نقش هردورا در تصویب معاهدات برگزیده اند. به عنوان مثال سه کشور را بررسی میکنیم .

۱ -ایالات متحده امریکا :

در امریکا معاهدات از نظر تصویب به دو دسته تقسیم میشود که همان معاهدات رسمی ومعاهدات ساده اجرایی میباشد . برای تصویب معاهدات رسمی دخالت رییس جمهور ومجلس سنا هردو لازم است. قسمت دوم از اصل دوم قانون اساسی فدرال مورخ ۱۷سپتمبر ۱۷۸۷ رییس جمهور با مشورت وموافقت مجلس سنا وبه شرط موافقت دوسوم سناتورهای حاضر در مجلس دارای اختیار انعقاد معاهدات میباشد. مجلس سنا تنها درمورد معاهداتی میتواند ابراز صلاحیت نماید که جنبه مالی داشته باشد نه هرمعاهده دیگر.

در مورد معاهدات ساده اجرایی وبه شمول معاهداتی که دارای تعهدات مالی برای این کشور نیست. دولت ایالات متحده امریکا برای احتراز از مشکلات ناشی از کسب دوسوم آراءاستعانت از تفسیر موسع قانون اساسی فدرال رویه ای را معمول داشته که بنابر آن رییس جمهور میتواند راسا معاهداتی را به تصویب رساند.که این معاهدات همان موافقتنامه های ساده اجرایی است. از نظر اعتبار میان این نوع معاهدات ومعاهدات رسمی تفاوت وجود ندارد واینکار صرف برای جلوگیری از مشکلات تصویب، پیشبینی شده در قانون اساسی امریکا میباشد.

۲- فرانسه:

طبق اصل ۵۲ قانون اساسی ۱۹۵۸ فرانسه اختیار مذاکره وتصویب معاهدات بین المللی به رییس جمهور تفویض شده واین کار همیشه بافرمانی از سوی قوه مجریه مجرامیگردد. اما اصل ۵۳ همین قانون این صلاحیت را در مواردی محدود ومعاهداتی چندی را منوط به مداخله پارلمان فرانسه مرکب "مجمع ملی و سنا " نموده است. که شامل معاهدات تاسیس سازمانهای بین المللی صلح، بازرگانی، احوال شخصیه مالی ومعاهداتی که نیازمند تغییر قوانین در فرانسه میگردد. معاهداتی که باعث واگذاری یا الحاق سرزمین میشود رضایت مردم سرزمین ذی نفع ضروری است با این حال هیچ مانعی برای حکومت فرانسه وجود نداردکه یک معاهده را برای فرصت طلبی های سیاسی تابع تصویب پارلمان نماید. درسال ۱۹۹۲ فصل جدیدی به این قانون اساسی اضافه گردید که مطابق این اصل دسته دیگری از معاهدات بین المللی مورد شناسایی حقوق اساسی فرانسه واقع میگردد که به آنها موافقتنامه های بین المللی یا همان موافقتنامه های اجرایی میگویند مطابق مندرجات این فصل این موافقتنامه ها نیازمند تصویب نبوده به محض امضا برای فرانسه لازم الاجرا تلقی

شده وفر انسه بدان متعهد میباشد وتنها اطلاع رییس جمهور از مذاکره وامضای آن شرط شده است. در مورد اینکه این موافقتنامه ها شامل کدام موضوعات میگردد توضیح بیان نشده است.

۳- انگلستان:

در انگلستان اصولا حق تصویب معاهدات با پادشاه است. ولی باید به اطلاع پارلمان رسانده شوند. از قرن نوزدهم عرف معمول پادشاه را ملزم میساخت تا قبل از تصویب برخی معاهدات،نظر موافق با اجازه پارلمان را کسب نماید. وامروزه معاهداتی که نیازمند تغییر قانون باشد. معاهده که درمورداسترداد مجرمین ویا معاهداتی که باعث ایجاد تعهدات مالی برای انگلستان میشود. معاهداتی که نیازمند واگذاری یا انتقال بخشی از قلمرو کشور انگلستان باشد. از جمله معاهداتی است که قبل از تصویب توسط پادشاه موافقت پارلمان درموردش شرط است . درصورت که پارلمان نتواند درمدت سه هفته نظر موافق خویش را بیان دارد .پادشاه بدون توجه به رای پارلمان میتواند به تصویب معاهدات اقدام نماید.

۴ –ایران:

طبق قانون اساسی سابق ایران مورخ ۱۳۲۴ ق معاهدات بین المللی به دو دسته تقسیم میشوند. دسته اول -معاهداتی اند که باعث ایجاد تعهداتی مالی ویا تغییر در حدود مملکت ایجاد نه میکند این معاهدات از جمله معاهداتی اند که نیازی به تصویب مجلس ندارد وصرف به امضای شاه تصویب شده تلقی میگردد. دسته دوم - معاهداتی است که باعث تعهدات مالی ویا تغییر درقلمرو مملکتی کشور ایران میگرددید این معاهدات باید به تصویب مجلس می رسید. اصل ۲۲ این قانون مینوسد: (درموردی که قسمتی از عایدات یا دارایی دولت منتقل یا فروخته میشود یا تغییری در حدود مملکت لزوم پیدا میکند به تصویب مجلس شورای ملی خواهد بود)

از این اصل چنین مستفاد میشود که صلاحیت قوه مقننه در تصویب معاهدات جنبه عام نداشته، زیرا دراین اصل فقط معاهداتی که باید به تصویب برسد. تصریح واحضاء شده ولذا از مفهوم مخالف ان ممکن بود این گونه استنباط کرد که درمورد معاهداتی که موجب فروش یا انتقال عایدات ودارایی دولت نمی باشد ویا تغییری در حدود مملکت نمی داد نیازی به تصویب مجلس شورای ملی نداشت.

در حقوق اساسی فعلی ایران که بعد از پیروزی انقلاب اسلامی ایجاد گردیده است. تصویب معاهدات بواسطه مجلس شورای اسلامی ونیز تأیید شورای نگهبان وامضای نهایی معاهده توسط شخص رییس جمهور ثبت وانشار آن شرط تصویب معاهدات داشته است.

۵- افغانستان :

در افغانستان مطابق به قانون اساسی این کشور صلاحیت تصویب معاهدات انحصاراً در اختیار قوه مقننه میباشد اما قوای دیگر نیز صلاحیت خاصی را دراین مورد به عهده دارند از آنجاییکه در افغانستان معاهدات بین المللی همانند قوانین عادی به تصویب میرسد ناگزیر قوای دیگر نیز در تصویب به شکل غیر مستقیم دخالت دارند.

تصویب معاهدات بین المللی در حقوق اساسی افغانستان

قانون اساسی افغانستان مقام صالح برای تصویب معاهدات بین المللی مجلس شورای ملی را اعلان نموده است. اما شورای ملی این کار را بعد از تشریفاتِی خاصی میتواند انجام دهد که یکی از این تشریفات همانند بررسی مطابقت معاهدات با قانون اساسی افغانستان است ماده ۱۲۱ قانون اساسی افغانستان در مورد صلاحیت ووظایف دادگاه عالی مینویسد که " بررسی مطابقت

قوانین ، فرامین تقنینی معاهدات بین الدول وميثاق های بین المللی با قانون اساسی و تفسیر آنها براساس تقاضای حکومت ویا محاکم مطابق به احکام قانون از صلاحیت ستره محکمه میباشد. مطابق ماده ۱۲۱ قانون اساسی داد گاه عالی افغانستان صلاحیت بررسی مطابقت معاهدات بین المللی با قانون اساسی واصول معتقدات اسلامی است که ماده سوم قانون اساسی برا ن تأکید دارد. چنانچه در این ماده بیان شده که در افغانستان هیچ قانون نه میتواند مخالف معتقدات دین مبین اسلام باشد. بنابراین دادگاه عالی کشور علاوه بر مطابقت معاهدات بین المللی با قانون اساسی با اصول ومعتقدات اسلامی نیز بررسی میکند. بعد ازاین بررسی ونبود تعارض است که معاهدات با تأییدیه از سوی دادگاه عالی غرض تصویب به شورای ملی فرستاده میشود. شورای ملی نیز بعد از بحث وبررسی های لازم معاهده و سنجش آن با منافع ملی کشور در صورت موافقت آنرا غرض تصویب به رای میگذارد. در صورت که دوسوم اعضای حاضر به ان رای مثبت دهد معاهده برای نظر تأییدی به مشرانو جرگه فرستاده شده در صورت موافقت مشرانو جرگه معاهده تصویب شده برای توشیح به رییس جمهور فرستاده میشود. در صورت عدم توافق مشرانو جرگه با تصویب معاهده از سوی ولسی جرگه کمیسون مختلط از هردو مجلس شوری به تعداد مساوی اعضا انتخاب شده در صورت رفع اختلاف معاهده تصویب شده تلقی میشود. در صورت عدم رفع اختلاف معاهده دوباره به ولسی جرگه فرستاده شده ودوباره به رای گیری گذاشته میشود. این بار اگر معاهده دوسوم آرای مثبت اعضای حاضر را بدست آورد تصویب شده تلقی میگردد وبدون فرستادن به مشرانو جرگه غرض توشیح به رییس جمهور فرستاده میشود.

بنابراین تصویب معاهدات در افغانستان از صلاحیت قوه مقننه میباشد. اما نقش قوه قضایه نیز در مورد بررسی مطابقت آن با قانون اساسی ومعتقدات اسلامی در خور توجه میباشد چنانچه معاهده ای بعد از بررسی دادگاه عالی با قانون اساسی تعارض داشته باشد دادگاه عالی با بیان این تعارض به شورای ملی از تصویب یک معاهده مخالف با قانون اساسی وارزش های اسلامی در افغانستان جلوگیری به عمل میآورد. در بعد دیگر، دادگاه عالی صلاحیت تفسیر این معاهدات را نیز در صورت درخواست حکومت دارا میباشد.

در افغانستان علاوه بر قانون اساسی قانون خاصی دیگری در مورد معاهدات ونحوه تصویب آن به میان نیامده است بنابراین در هنگام تصویب یک معاهده شورای ملی ونهادهای دیگر باید همان تشریفات وضع قوانین عادی را سپری نماید. در قانون اساسی افغانستان تفکیک خاصی میان معاهدات از منظر اجرایی بودن معاهده با قانون ساز بودن یا هر معیار دیگری صورت نگرفتهاست . بلکه با بیان کلی معاهدات برساند نیازمند تصویب از سوی شورای ملی میباشد . ولی میان معاهدات و توافقنامه های اجرایی یا قرار دادهای تجارتی وترانزیتی تفکیک قایل است . که قانون اساسی نیز این تفکیک را مجاز دانسته ویا آوردن کلمه معاهدات در ماده ۹۰ بند ۵ توافقتنامه های اجرایی وتجاری از تشریفات تصویب مجزا دانسته است .

رویه معمول در تصویب معاهدات تا حال نیز موید این تفکیک بوده چنانچه موافقتنامه تجارت وترانیزت میان افغانستا نوپاکستان که درسال ۲۰۱۰به امضا رسید بدون ارایه غرض تصویب به پارلمان لازم الاجرا شناخته شد، در حالیکه قرارداد استراتژیژیک

میان ایالات متحده امریکا وافغانستان بعد از بحث همه جانبه که بر روی آن صورت گرفت مورد تصویب پارلمان قرارگرفت . این نشان میدهد که تفکیک میان معاهدات از نظر ماهوی در رویه معمول وجود داشته و آوردن کلمه معاهدات بین المللی هرچند شامل تمامی قراردادها میشود اما اصولا قراردادهای ساده واجرابی از دایره آن خارج بوده ونیازمند تصویب پارلمان نه می باشد.

نتیجه گیری

تصویب عبارت از یک عمل حقوقی یکجانبه است که کشورها ، مطابق به قوانین داخلی خویش یک معاهده بین المللی را بواسطه مقامات ذیصلاح پیش بینی شده در قانون داخلی تأیید والتزام خویش نسبت به آن را اعلام میدارد .التزام یک کشور نسبت به معاهدات بین المللی بعدازانجام عمل تصویب ایجاد میشود.امضای نماینده تام الاختیار به هیچ وجه باعث ایجاد آثاری برای کشورها نه میباشد.

بناءتصویب یک عمل ارادی است که کشورها به منظور التزام به یک معاهده انجام میدهد. وحقوق بین الملل رویه مشخصی برای انجام عمل تصویب یک معاهده از سوی کشورها در نظر نگرفته وآن را به حقوق داخلی کشورها واگذار نموده است. کشورهای مختلف با درنظر داشت نظام حاکم آنها رویه های متفاوت در پیش گرفته اند که عمدتا به سه بخش مهم دسته بندی میشود. برخی از کشورها تصویب را از صلاحیت قوه مقننه دانسته وعده ای آنرا در اختیار قوه مجریه نهاده اند . کشورهای نیز وجود دارد که تصویب از صلاحیت مشترک قوه ای مقننه ومجریه دانسته شده است . اما در تمام این سیستم ها بعضی استثنات به چشم میخورد . به طور مثال کشورها ی هستند که دران صلاحیت تصویب معاهدات را به رییس جمهور که در راس قوه مجریه قرار دارد داده شده اند .

در افغانستان نیز مطابق به اصل ۹۰ قانون اساسی این کشور مقام صالح برای تصویب معاهدات پارلمان است . اما قوه قضاییه نه برای تصویب بلکه برای مطابقت آن با قانون اساسی وارزش های اسلامی صاحب صلاحیت شناخته شده است .معاهدات بین المللی در پارلمان با کسب دوسوم ارای مثبت به تصویب میرسد . اصل ۹۰ بیان کننده این صلاحیت برای قوه مقننه در تصویب معاهدات میباشد ولی دراین اصل تفکیک میان معاهدات صورت نگرفته وصرف با آوردن کلمه معاهدات بین المللی اکتفا صورت گرفته است . بدیهی است که معاهدات ساده اجرایی که لازمه تصویب در مورد آن ضروری به نظر نمی رسد از قاعده تصویب بواسطه پارلمان ومعاهدات پیش بینی شده در این اصل قانون اساسی افغانستان مستثنا است. معاهدات بعد از تصویب پارلمان توسط پارلمان باید به توشیح رییس جمهور برسد تا بتواند به عنوان یک قانون همانند قوانین داخلی لازم الاجرا گردد.

فهرست مطالب

کتاب

۱- تدینی ،دکتر عباس ، حقوق بین الملل ۲و۱ ،نشر مجد چاپ اول ۱۳۸۰

۲-عنایب ، دکترسید حسن ، تنظیم معاهدات بین المللی در حقوق کنونی ایران و... چاپ علامه طباطبایی چاپ اول ۱۳۷۰

۳-بیگدلی ، ضیا دکترمحمد رضا ،حقوق معاهدات بین المللی ،نشر گنج دانش چاپ چهارم ۱۳۸۸

قوانین ومعاهدات :

۱- عهد نامه وین ۱۹۶۹ درمورد معاهدات .

۲- قانون اساسی افغانستان مصوب ۱۳۸۲ .

۳- فلسفی ، هدایت الله ، حقوق بین الملل ، نشرنو ، ۱۳۷۹

رشوت و مجازات آن در ...

نقش قانون منع آزار واذیت ...

تصویب قانون منع آزار و اذیت جنسی در برابر زنان و کودکان از جمله دست‌آوردهای مهم زنان، جامعه‌ی مدنی و شورای ملی افغانستان در این اواخر به‌حساب می‌رود. از آنجاییکه آزار و اذیت جنسی تبدیل به یک عرف ناپسند اجتماعی و هنجار خلاف اخلاق شده است، تصویب این قانون می‌تواند مرحم هرچند کوچک بر روی این زخم ناسور زنان و دختران باشد. براساس آمارهای از سوی بعضی نهاد منتشر شده نزدیک به ۹۳٪ زنان و دختران در محلات و اماکن عمومی، ۸۷٪ در محیط کاری و ۸۹٪ در محیط آموزشی مورد بدرفتاری و آزار و اذیت جنسی قرار گرفته‌اند. چرخه ای زندگی زنان و دختران با آزار و اذیت جنسی آمیخته شده است و شاید هیچ روز و یا هیچ جایی نباشد که در آن زنان و کودکان مورد بدرفتاری و آزار و اذیت قرار نگرفته باشند یا نگیرند. آزار و اذیت جنسی شامل درخواست لذت جنسی، استفاده از الفاظ رکیک و یا تماس فیزیکی است که انگیزه‌ی جنسی داشته باشد و سبب ایجاد ترس، ناراحتی، تمکین و تطمیع زنان و کودکان شود. متلک گفتن، نگاه شهوت‌آلود، اشیلاق یا فریاد کشیدن، تعقیب کردن، پرزه گفتن، آزار و اذیت آنلاین/تلفنی، لمس کردن بدن، تهدید، تطمیع، وعده‌ی استخدام یا ارتقا، مطالبه جنسی، حمله گروهی و تجاوز جنسی از بارزترین مصداق‌های بدرفتاری و آزار و اذیت جنسی شمرده می‌شوند که عملاً زنان و کودکان در زندگی روز مره شان دست‌کم یکی از آن‌ها را تجربه کرده‌اند. مرتکبین آزار و اذیت جنسی نیز به تناسب نوعیت و مکان وقوع آن متفاوت‌اند. تحقیقات نشان می‌دهند که زنان و کودکان در هیچ جایی، حتا در خانه مصون نیستند و از طرف اقارب مانند پدر، برادر، شوهر، کاکا، ماما و... مورد آزار و اذیت قرار گرفته‌اند. دامنه و گستره‌ی آزار و اذیت به اندازه‌ی بزرگ است که تنها با تصویب قوانین و مقررات جزایی نمی‌توان آن را ریشه‌کن کرد. با این‌حال، دانشمندان و فعالان معتقدند که فرهنگ سازی، آگاهی‌دهی و ترویج الگوهای مثبت می‌تواند در کنار قانون‌گذاری، در دراز مدت موثر واقع شود و ذهنیت مردان و پسرانی که به بدرفتاری و ایجاد مزاحمت برای زنان و کودکان خو کرده اند را دگرگون کند.

قانون منع آزار و اذیت جنسی که به‌تاریخ ۱۳۸۵/۸/۱۹ با اکثریت آرا به تصویب رسید، حاصل تلاش و زحمات جامعه مدنی و فعالان حقوق زنان است. قبل از آن مقرر منع آزار و اذیت بر زنان در سال ۱۳۸۴ به تصویب رسیده بود که به دلایل عدم ضمانت اجرا، توانایی محکوم کردن مرتکبین را نداشت. با تصویب این قانون از یک‌طرف نگرانی‌های زنان به‌عنوان متضررین این پدیده از داشتن ضمانت اجرایی و مجازات مرتکبین کاهش خواهد یافت و از طرفی این قانون، وزارت‌خانه، ارگانهای عدلی و قضایی کشور و نهاد های جامعه مدنی را در چارچوب کمیسیون عالی و کمیته‌های مرکزی و ولایتی مبارزه با آزار و اذیت جنسی موظف می‌کند تا نقش حمایتی و نظارتی و تادیبی داشته باشند و از تطبیق این قانون اطمینان دهند. این قانون شامل سه فصل و ۲۹ ماده است که فصل اول شامل احکام عمومی (مبنا، اهداف، اصطلاحات و حقوق متضرر) می‌شود. در فصل دوم، به تدابیر وقایعی و تاسیس کمیسیون عالی و کمیته‌های مرکزی و ولایتی مبارزه با آزار و اذیت جنسی و وظایف و صلاحیت‌های کمیسیون و کمیته‌ها و وظایف محوله به وزارت‌خانه ها می‌شود. فصل سوم این قانون ناظر بر ارایه و بررسی شکایت‌ها، مراجع رسیدگی به شکایت‌ها، تخلف و تادیب، برنامه‌های آگاهی‌دهی، مجازات مرتکبین، انصراف از شکایت و انفاذ قانون می‌شود. مهم‌ترین اهداف این قانون، جلوگیری از آزار و اذیت جنسی، حمایت از متضررین این پدیده، فراهم کردن محیط سالم کار، تعلیم، تحصیل و دسترسی به خدمات صحتی و تامین آموزش و آگاهی عامه از طریق رسانه‌های جمعی است. در ماده‌ی ۲۴ این قانون، آزار و اذیت جنسی تعریف و برای مرتکبین آن مجازات در نظر گرفته شده است: «هرگاه شخصی به‌وسیله گفتار، حرکات، نوشته یا خواسته‌های نامشروع موجب صدمه به شخصیت و کرامت زن یا طفل یا سبب ترس و ناامنی یا فشارهای روانی یا کاهش مشارکت اجتماعی زنان یا اطفال گردد، مرتکب آزار و اذیت زنان و اطفال شناخته شده مطابق احکام این قانون مجازات می‌گردد.

ادامه دارد...

صاحب جواهرمی فرماید: " الرشوه حرام علی اخذها اجماعاً بقسمیه ونصوصاً بل فی المسالك اتفق المسلمون علی تحریم رشوه علی القاضی والعامل".

ترجمه: رشوت، بر گزیده آن به هردو نوع (منقول ومحصل) حرام است. چنانچه از نظر قرآن وسنت حرام است. همچنان به حرام بودن رشوت بر قاضی والعامل را نیز همه علما اتفاق کرده اند.

تعریف جرم رشوت در کود جزاء:

فقره ۱ ماده (۳۷۰) کود جزاء جرم رشوت را چنین تعریف کرده است: هرگاه مؤظف خدمات عامه یا مؤظف دولت خارجی یا سازمان بین المللی یا بین الحکومتی یا مؤسسه غیر دولتی یا مؤظف مؤسسه خصوصی که فعالیت اقتصادی، مالی یا تجارتي یا سایر خدمات عامه را انجام می‌دهد، بمنظور اجراء یا امتناع از وظیفه که به آن مکلف است یا بمنظور احراز یا حفظ موقف مشخص به اسم خود یا شخص یا نهاد دیگری به شکل مستقیم یا غیر مستقیم، پول، مال یا منفعت نا مشروع را اخذ، طلب یا وعده پرداخت آنرا بگیرد یا به عنوان بخشش آنرا قبول کند یا شخصی به مقاصد متذکره پول، مال یا منغعت نا مشروع را به شکل مستقیم یا غیر مستقیم به اشخاص مذکور پیشکش نماید یا وعده پرداخت آن را بدهد، عمل مذکور رشوت شناخته میشود. ايجاب می کند که پیرامون مؤظف دولت خارجی که در ماده فوق الذکر آمده از دید گاه کود جزاء کمی روشنی انداخته شود:

موظف دولت خارجی به مفهوم این باب، شخصی است که بصورت انتخابی یا انتصابی حایز مقام اجرائیوی، اداری، تقنینی یا قضایی یک کشور خارجی بوده یا هر شخصی دیگری که وظیفه اجرا خدمات عامه را در اداره یا تشبث عام المنفعه کشور خارجی به عهده داشته یا مؤظف ملکی سازمان بین المللی، بین الحکومتی، یا مؤسسه غیر دولتی بوده یا اینکه از طرف

این سازمان ها به انجام وظیفه مشخص توظیف گردیده باشد. فقره ۲ ماده (۳۷۰) کود مذکور در رابطه به رشوت گیرنده چنین صراحت دارد:

هرگاه اشخاص مندرج فقره ۱ این ماده (در بالا شرح داده شده است) بمنظور اجراء یا امتناع از وظیفه که به آن مکلف است به اسم خود یا شخص دیگری به شکل مستقیم یا غیر مستقیم پول، مال یا منفعت نا مشروع را طلب، اخذ یا قبول نماید یا وعده پرداخت آن را بپذیرد ویا بصورت بخشش آنرا قبول کند، رشوت گیرنده شناخته میشود.

مجازات رشوت گیرنده:

ماده (۳۷۱) کود جزاء، در مورد شخصی رشوت گیرنده (البته هدف از رشوت گیرنده که در قانون مذکور آمده عام است یعنی هدف تنها کارمندان دولت نیست بلکه هدف از تمام کسانی است که رشوت می گیرند ولو در هر موقف وهر بخش که باشد.) چنین صراحت دارد:

۱- رشوت گیرنده با در نظر داشت وجه رشوت قرار ذیل مجازات می گردد:

۱- در صورتی که وجه رشوت تا ده هزار افغانی باشد، به حبس قصیر. [حبس قصیر، حبسی است که مدت آن سه ماه تا یکسال است]

۲- در صورتی که وجه رشوت بیش از ده هزار تا بیست هزار افغانی باشد، به حبس متوسط تا دوسال. [مدت حبس متوسط، بیش از یکسال تا پنج سال است]

۳- در صورتی که وجه رشوت بیش از بیست هزارتا پنجاه هزار افغانی باشد، به حبس متوسط از دو تا چهار سال.

۴- در صورتی که وجه رشوت بیش از پنجاه هزار تا یکصد هزار افغانی باشد، به حد اکثر حبس متوسط.

۵- در صورتی که وجه رشوت بیش از یکصد هزار تا یک میلیون افغانی باشد به حبس طویل تا ده سال. [حبس طویل، حبسی است که مدت آن بیش از پنجسال تا شانزده سال است]

۶- در صورتی که وجه رشوت

بیش از یک میلیون افغانی باشد، به حبس طویل بیش از ده سال.

(۲) - هرگاه وجه رشوت پول نقد، جنس یا منفعت مادی نباشد، مرتکب حسب احوال به حبس قصیر یا متوسط، محکوم میگردد. فقره ۳ ماده (۳۷۰) کود جزاء، رشوت دهنده را چنین تعریف کرده است:

هرگاه شخصی مندرج فقره ۱ این ماده پول، مال یا منفعت نا مشروع را به شکل مستقیم یا غیر مستقیم به اشخاص مندرج فقره (۱) این ماده پیشکش نماید یا وعده پرداخت آن را بدهد، رشوت دهنده شناخته می شود.

مجازات رشوت دهنده مطابق صراحت ماده (۳۷۲) کود جزاء، رشوت دهنده قرار ذیل مجازات می گردد.

۱- در صورتی که وجه رشوت تا ده هزار افغانی باشد، به جزای نقدی پنج برابروجه رشوت.

۲- در صورتی که وجه رشوت بیش از ده هزار تا بیست هزار افغانی باشد، به جزای نقدی از پنج تا ده برابر وجه رشوت.

۳- در صورتی که وجه رشوت بیش از بیست هزار تا پنجاه هزار افغانی باشد، به حبس قصیر.

۴- در صورتی که وجه رشوت بیش از پنجاه هزار تا یکصد هزار افغانی باشد، به حبس متوسط یک تا سه سال.

۵- در صورتی که وجه رشوت از یکصد هزار تا یک میلیون افغانی باشد، به حبس متوسط سه تا پنج سال.

۶- در صورتی که وجه رشوت بیش از یک میلیون افغانی باشد، به حبس طویل تا ده سال.

(۲) - هرگاه وجه رشوت پول نقد، جنس یا منفعت مادی نباشد، مرتکب حسب احوال به حبس قصیر یا متوسط، محکوم می گردد. فقره (۴) ماده ۳۷۰ کود جزاء، واسطه جرم رشوت را بدین سان تعریف نموده است:

” شخصی که میان رشوت دهنده و رشوت گیرنده وساطت نماید،

واسطه جرم رشوت شناخته می شود.

مجازات واسطه جرم رشوت:

ماده (۳۷۳) کود جزاء پیرامون مجازات واسط جرم رشوت چنین صراحت دارد:

واسطه جرم رشوت به عین مجازات رشوت دهنده مندرج این فصل، محکوم می گردد.

مجازات جرم رشوت شخص حکمی:

هرگاه جرم رشوت توسط رئیس، ممثل یا نماینده قانونی شخص حکمی به نام، حساب یا منفعت شخص حکمی ارتکاب گردیده باشد، شخصی حکمی به جزای نقدی ده برابر مقدار رشوت، محکوم میگردد. این حکم مانع تطبیق مجازات بر اشخاص حقیقی نمی گردد.

شخصیت دونوع است یکی شخصیت حقوقی ودیگری شخصیت حقیقی:

شخصیت حقیقی هرانسان دارنده شخصیت حقیقی است. اما شخصیت حکمی شامل شرکتها، موسسات وادارات دولتی میشود.

هدف از شرح ماده فوق الذکر همان شخصیت حکمی است.

از مطالعه متون فوق به این نتیجه می رسیم که جرم رشوت یک پدیده منفور اجتماعی بوده، گرچند در کود جزاء بخاطر زودودن این جرم موضوعات مختلف مربوط به این جرم را در نظر گرفته اند، اما این مقاله گنجایش شرح همه مسایل مربوط را ندارد. لذا به طور مختصرازموضوعات که ذکر شد اکتفی صورت گرفت.

منابع وماخذ:

حکم رشوه از منظر فقه اسلامی - فضل الله احسان - مجله عدالت - سال ۱۳۸۷.

کود جزاء - ثور - ۱۳۹۶.

قانون جزاء - میزان - ۱۳۵۵.

نقش قانون منع آزار واذیت در مسئولیت زنان

تتبع و نگارش: عبدالرحمن عظیمی

زنان و دختران غالباً بطور مخفیانه و خاموشانه آزار و اذیت، بشمول آزارهای جنسی را تحمل میکنند. آشکار ساختن چنین آزارها و اذیت ها در اماکن عمومی بیشتر زمینه ای زیرسوال رفتن عزت و آبروی آنها را فراهم نموده و محدودیت های بیشتری در زندگی شان ایجاد می نمایند. در طول چند سال گذشته، اقدامات قانونی زیادی مبنی برمطرح ساختن مسئله آزار و اذیت زنان روی دست گرفته شده است. این اقدامات منجر به حالتی شد که قانون منع خشونت علیه زنان و قانون منع آزار و اذیت زنان وکودکان تصویب و انفاذ گردید.

هر چند که دولت جمهوری افغانستان به شمول جامعه مدنی و موسسات بین المللی سعی و تلاش زیادی در راستای به وجود آوردن امنیت درکشور نموده اند ولی با آن هم افغانستان یکی از کشورهای ناامن درمنطقه و جهان برای زندگی یک زن محسوب می شود. گر چه مردان و زنان هر دو تحت نا امنی قرار دارند اما زنان و دختران به صورت خاص و نا متناسب تحت تاثیر خشونت های که در اداب و رسوم مردم ریشه دوانیده قرار گرفته که طبعاً این کاستی ها مبنی بر نا امنی و عدم حاکمیت قانون در جامعه می باشد.

بدین ترتیب اغلب زنان و دختران طعم تلخ آزار و اذیت را چشیده و خاطرات نا گوار حرفهای رکیک، نگاه های خیره و منظور دار حتی لمس بدنی را با خود دارند. که در زمینه خیلی از زنان سکوت را نسبت به عکس العمل ترجیح می دهند در واقع چه سکوت و یا چه واکنش هیچ یک نتوانسته در میزان کاهش آزار و اذیت زنان در این جامعه موثر باشد.

مزااحت های که در اماکن عمومی و گوشه و کنار سرکها مشاهده می شود نه تنها در افغانستان بلکه در بسیاری از کشورها اعم از سنتی و مدرنه نیز دیده می شود.

نا گفته نباید گذاشت که در گذشته ها نیز زنان اعم از چادری دار و بدون چادری مورد آزار و اذیت مردان قرار داشتند که همین آزار و اذیت زنان از سوی مردان باعث عدم حضور آنان در مجامع علمی، فرهنگی ، اجتماعی و اقتصادی گشته است.

حضور زنان در جامعه جهت کسب و آموختن علم و حرفه برای استقلال مالی خود بیانگر رشد فرهنگی آن جامعه می باشد. اصولاً یکی از شاخصهای توسعه در مجامع بین المللی حضور و سرمایه های اجتماعی و فرهنگی زنان آن جامعه محسوب می شوند. در حالیکه جدا از اسم زن و مرد هر دو جنس مردان و زنان حق زندگی دارند و باید بتوانند آزادانه و با رعایت حقوق یکدیگر زندگی نمایند ولی متأسفانه دیده می شود که در کشور ما هنگام عبور و مرور پیاده و سواره ، زن و مرد ، هیچ کدام حقوق همدیگر را رعایت نمی کنند.

ولی جای خوشی است که امروزه زنان آموخته و این توانایی را پیدا نموده اند که در مورد آزار و اذیت سخن بگویند و حرفهای شان را وارد فضای مجازی و شبکه های مطبوعاتی نمایند و از این طریق مسئله آزار و اذیت زنان را به گوش مسؤولین ذیصلاح رسانیده تا افراد با درک جامعه و دولتمردان را وادار به چاره جویی نمایند.

همین بود که با وجود کودکان جزء ، قوانین ویژه تحت نام قانون منع خشونت علیه زن و قانون منع آزار و اذیت زنان در راستای زدودن خشونت و حمایت از زنان متضرر از سوی قانونگذاران کشور وضع گردید که فعلاً در تمام محاکم کشور مرعی الاجراء می باشد.

زنان از این اقدام نیک دولت قدردانی نموده و امید وارند که با حمایت قانونی و تسریع در روند حل و فصل قضایای زنان در مراجع عدلی و قضایی این قشر محروم جامعه را یاری رسانند. تا باشد که زنان کشور ما هم با آرامش خاطر فرزندان صالح تقدیم جامعه نموده و مصداق این نثر زیبا گردند. "زنان با یک دست گهواره و با دست دیگرجهان را تکان می دهند".

ادامه در صفحه ۳

رشوت ومجازات آن در کود جزاء

تتبع و نگارش: فیض الله خواجه امانی

رشوت دادن ، رشوت گرفتن ورشوه جملات هستند که همه مردم ما به آنها آشنا میباشند. رشوت دادن، رشوت گرفتن وواسطه شدن در بین رشوت دهنده ورشوت گیرنده در شریعت عمل حرام دانسته شده، پیامبر اکرم فرموده که الله متعال لعنت فرستاده بر همجو اشخاص، ازدید گاه قانون نیز تعزیراً قابل مجازات میباشد.

جرم رشوت دادن ورشوت گرفتن به شمول واسطه رشوت در قانون جزاء که فعلاً ملغی گردیده به عنوان جرم مستقل شناخته شده ومجازات برانها تعیین گردیده بود. اما با نافذ شدن کود جزاء بازهم جرم مذکور در کود متذکره پیش بینی ومجازات آن تعیین گردیده است.که اینک پیرامون جرم رشوت از دیدگاه شرع وقانون بحث خواهیم کرد.

حرام بودن رشوت از دیدگاه شرع :

فقها علاوه از کتاب وسنت به اجماع نیزاستدلال می کنند. به این معنی که حرام بودن رشوت در قرآن وحديث ثابت است حتی در منبع سوم شریعت اسلام که اجماع است هم حرام بودن رشوت ثابت شده چنانچه محقق کرکی گفته است : " اجمع اهل الاسلام علی تحريم الرشا فی الحکم".

ترجمه : مسلمانان در حرمت رشوه در حکم، اجماع کرده اند.

در مفتاح الکرامه نیز عین مطلب آمده چنانچه میخوانیم: " ویحريم و الرشا فی الحکم بالاجماع المسلمین".

ترجمه : رشوه در حکم به اجماع مسلمانان حرام است.

ادامه در صفحه ۳

تطبيق آگاهی عامه حقوقی درلیسه عالی ذکورنازوانا

گزارشگر : بشیر احمد عزیزی

اعضای مبلغین ساحویی ریاست عمومی مساعدت های حقوقی وزارت عدلیه وروزهای یکشنبه ودوشنبه مورخ ۱۰ و ۱۱سرطان غرض آگاهی دهی موضوعات تفصیل معلومات ارائه نمودند.شاگردان اشتراک کننده شامل صنوف دوازدهم میشدند و هم یک مقداراوراق تبلیغاتی ازقبیل بروشورهای حقوقی تحت عنوان اجراءات پولیس، حقوق مظنون ومتهم، ولایت، وصایت وقیمومیت، جرایم

ومجازات، شماره (۱۸۸) وتقویم سال برای اشتراک کنندگان توزیع گردید. هدف ازآموزش همچوبرنامه های آگاهی دهی حقوقی بلند بردن سطح دانش شاگردان وهمچنان آشنایی آنها به یک سری قوانین نافذه کشورمیباشد.دراخیرمدیره لیسه عالی ذکورنازوانا ازدیورهمچوبرنامه ها اظهارسپاس وقدردانی نموده خواهان تکرارهمچوبرنامه ها درآینده گردیدند

